

Küresel risk iştahı pozitif bir seyir izliyor

Küresel riskli varlıklara olan talep dün yükseliş eğilimindeydi. ABD’de ikinci çeyrek nihai büyüme rakamları öncü verileri teyit etti ve ABD ekonomisi ikinci çeyrekte yıllıklandırılmış bazda %3,0 büyüme kaydetti. Ülkede dayanıklı mal siparişleri Ağustos ayında gerileyeceği tahminlerine karşın aylık bazda sınırlı bir artış gösterirken, haftalık işsizlik maaşı başvuruları beklenti altında kalarak iş gücü piyasasına dair olumlu sinyaller verdi. ABD Hazine Bakanı Janet Yellen iş gücü piyasası, enflasyon ve büyümeye ilişkin son gelen verilerin ülkenin yumuşak iniş yolunda olduğunu gösterdiğini ifade etti. Avrupa Merkez Bankası (ECB) Başkanı Christine Lagarde jeopolitik değişimler, iklim ve teknolojiye ilişkin ilerleme gibi yapısal dönüşümlerin makro ihtiyati politikada yeni sınırlar ortaya koyduğunu söyledi. Christine Lagarde ayrıca, yeni teknolojilerin finansal istikrar üzerinde oluşturduğu riskleri etkili bir şekilde azaltmak için makro ihtiyati politikanın bu teknolojilerin getirdiği yenilikleri benimsemesi ve kullanması gerektiğini belirtti. ABD 10 yıllık tahvil faizi 1 baz puan artışla %3,79’a yükselirken, Almanya 10 yıllık tahvil faizi 2 baz puan düşüşle %2,17 seviyesine geldi. Dolar endeksi %0,4 gerilerken, gelişmekte olan ekonomilerin para birimleri ortalamada %0,4 değer kazandı. MSCI gelişmekte olan ekonomiler hisse senedi endeksinde %2,3, MSCI dünya geneli hisse senedi endeksinde de %0,7 artış görüldü. Brent tipi ham petrolün varil fiyatı %2,5 gerilerken, Avrupa için referans doğal gaz fiyatında %1,5 artış kaydedildi. Altının ons fiyatı %0,5 yükseldi ve Bitcoin %1,9 artışla 64 bin 677 dolardan kapandı.

Yurtiçinde finansal varlıklara yönelik risk iştahı dün karışık bir seyir izledi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ekonomide zor dönemlerin geride bırakıldığını belirterek, enflasyonda son dönemde görülen gerilemenin hızlanarak devam edeceğini

Günlük Değişimler

Dolar/TL	34,14 ▲ 0,1%	BİST 100	9.829 ▼ -0,6%
TR 2Y	41,53 ▲ 11 bp	TR 10Y	28,63 ▲ 30 bp
DXY	100,5 ▼ -0,4%	MSCI Dünya	3.721 ▲ 0,7%
Altın (ons, \$)	2.670 ▲ 0,5%	ABD 10Y	3,79 ▲ 1 bp
Brent (varil, \$)	71,6 ▼ -2,5%	TTF (MWh, €)	37,7 ▲ 1,5%
Bitcoin (\$)	64.677 ▲ 1,9%	Karbon (ton, €)	66,5 ▲ 2,0%

Döviz Kurlarında Günlük Hareket

Dolar/Türk Lirası	0,1%
İngiliz Sterlini/Dolar	0,7%
JP Morgan GOÜ Endeksi	0,4%
Euro/Dolar	0,4%
Dolar/Japon Yeni	0,0%
Dolar/Meksika Pesosu	-0,1%
Dolar Endeksi	-0,4%
Dolar/Güney Afrika Randı	-0,6%
Dolar/Brezilya Reali	-0,7%

MSCI Endeksleri (Dolarbazlı, günlük değişim)

MSCI Türkiye	-0,7%
MSCI Asya Pasifik	2,4%
MSCI GOÜ	2,3%
MSCI Avrupa	1,2%
MSCI Latin Amerika	1,1%
MSCI Dünya	0,7%
MSCI GOÜ Avrupa	0,5%
MSCI Kuzey Amerika	0,4%

Günün Önemli Veri ve Gelişmeleri

Ülke	Veri / Gelişme	Dönem	Piy. Beklentisi	Önceki
Türkiye	Dış Ticaret Dengesi (milyar dolar)	Ağustos		-7,3
ABD	Çekirdek PCE Fiyat Endeksi (aylık değişim)	Ağustos	%0,2	%0,2

Makroekonomik Haber ve Veri Akışı

ifade etti. TCMB son para politikası kurulu toplantı özetinde enflasyon beklentileri ve fiyatlama davranışlarının dezenflasyon süreci açısından risk unsuru olmaya devam ettiğini kaydetti. TCMB ayrıca, öncü göstergelerin Eylül ayında mevsimsel etkilerden arındırılmış tüketici enflasyonunun önceki aya kıyasla yavaşlayacağına işaret ettiğini ve hizmet enflasyonundaki iyileşmenin son çeyrekte gerçekleşmesinin beklendiğini söyledi. Borsa İstanbul gösterge 100 ve 30 endeksleri dün günü sırasıyla %0,6 ve %0,8 düşüyle tamamladı. Ülke risk primi gerilese de, TL cinsi tahvil faizlerinde artış görüldü. TL, dolar ve euro eşit ağırlıklı sepet kur karşısında %0,2 değer kaybetti.

Yeni günde küresel risk iştahı Çin'de açıklanan destek paketinin uygulamaya başlanmasıyla pozitif bir seyir izliyor.

Meksika Merkez Bankası politika faizini beklentilere paralel şekilde %10,75'ten %10,50'ye indirdi. TCMB ile Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) tarafından bireysel kredilere ilişkin eş güdümlü adımlar atıldı. Bugün küresel tarafta ABD Ağustos ayı bireysel tüketim harcamaları (PCE) fiyat endeksi verileri açıklanacak. Yurtiçinde ise Ağustos ayı dış ticaret istatistikleri yayımlanacak.

TCMB ve BDDK bireysel kredilere ilişkin eş güdümlü adımlar attı..

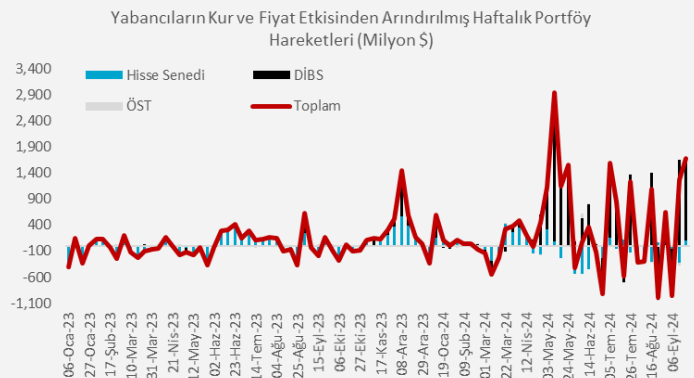
TCMB Kredi Kartı İşlemlerinde Uygulanacak Azami Faiz Oranları Hakkında Tebliğ ile bireysel kredi kartlarında yapılandırılmada kullanılacak azami faiz oranını referans faiz oranı olan %3,11 ile sınırlandırdı. Referans oranın aynı kalması halinde azami akdi faiz oranlarını; dönem borcu 25 bin liranın altında olan kredi kartları için %3,50, 25 bin-150 bin lira olan kredi kartlarında %4,25 ve 150 bin liranın üzerinde olan kredi kartlarında %4,75 olaral belirledi. Kredi kartları vasıtasıyla nakit çekim/kullanım azami akdi faiz oranı ise %5 seviyesinde korudu. BDDK kredi kartlarında dönem borcunun asgari tutarını ödeyemeyenlerin mevcut kredi kartı borç bakiyelerini 60 aya kadar yapılandırabilmesine imkan getirdi. Her aya düşen taksit tutarı, ilgili ayın asgari ödeme tutarına eklenecekken yapılandırılan kredi kartı borcunun en az yarısı ödeninceye kadar ilgili bankadaki kredi kartı limiti artırılmayacak. Dönem borcunun %20'si olan asgari ödeme oranında sınır tutarı, 25 bin liradan 50 bin liraya çıkardı. Alınan kararla 50 bin lira ve altında olan kredi kartları için asgari ödeme oranı dönem borcunun %20'si olurken, 50 bin lira ve üzerinde olanlarda %40 olarak uygulanacak. BDDK'nın aldığı bir diğer karara göre ise ihtiyaç kredilerinde anapara ve faiz ödemelerinin 30 günden fazla gecikmesi ve borçlunun 1 yıl içinde başvurması halinde ilave kredi olmadan 60 aya kadar yapılandırılabilmesine imkan sağlandı.

Eylül'ün üçüncü haftasında TCMB rezervlerinde yükseliş görüldü.

20 Eylül haftasında TCMB altın rezervleri haftalık bazda yaklaşık 0,9 milyar dolar, döviz rezervleri de yaklaşık 2,0 milyar dolar artış gösterdi. Böylece brüt rezervler 156,4 milyar dolara çıktı. Benzer şekilde, net rezervler de 20 Eylül haftasında 48,8 milyar dolardan 51,8 milyar dolara yükseldi.

Yabancıların Türk finansal varlıklarına ilgisi 20 Eylül

haftasında pozitif bir seyir izledi. TCMB'nin fiyat ve kur etkilerinden arındırılmış verilerine göre, yurtdışı yerleşikler 20 Eylül'de biten haftada 96,1 milyon dolar karşılığı Türk hisse senedi alımı yaparken, devlet iç borçlanma senetlerinde (DİBS) portföylerini 1 milyar 582,9 milyon dolar artırdılar. Hafta genelinde özel sektör tahvillerindeki sınırlı yabancı alımları da eklendiğinde toplamda 1 milyar 682,3 milyon dolarlık

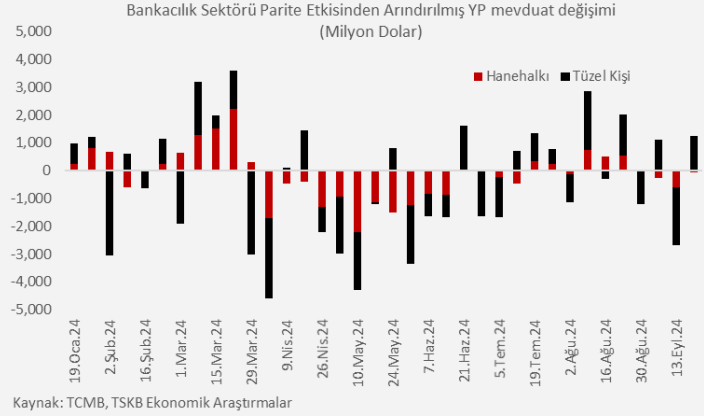


Kaynak: TCMB, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Makroekonomik Haber ve Veri Akışı

Türk finansal varlık alımı yapılmış oldu. Bu sonuçlarla yıl başından bu yana yabancıların Türk finansal varlıklardaki toplam net pozisyonu 12 milyar 476,2 milyon dolar artmış oldu.

20 Eylül'de biten haftada yurtiçi yerleşiklerin yabancı para (YP) mevduatları yaklaşık 1,2 milyar dolar artış gösterdi. TCMB'nin verilerine göre, haftalık bazda hanehalkı YP mevduatı parite etkisinden arındırılmış olarak yaklaşık 50 milyon dolar gerilese de, tüzel kişiler YP mevduat parite etkisinden arındırılmış olarak yaklaşık 1,3 milyar dolar yükseliş kaydetti. 20 Eylül 2024 itibarıyla bankalardaki toplam YP mevduat miktarı, geçen yılın aynı dönemine göre %2,5 azalarak 204,0 milyar dolar oldu.



TÜİK, 2021-2023 yıllarına ait Yükseköğretim Beyin Göçü İstatistiklerini yayımladı. Buna göre, 2015 yılında %1,6 olan yükseköğretim mezunlarının beyin göçü oranı 2023'te %2,0'ye yükseldi. En yüksek beyin göçü oranına sahip eğitim ve öğretim alanı bilişim ve iletişim teknolojileri (%6,8) olurken, lisans programları arasında birinci sırada moleküler biyoloji ve genetik (%17,9) geldi. Bir lisans programını tamamlayanların göç etmek için en çok tercih ettikleri ülkeler ABD (%21,4), Almanya (%17,5) ve Birleşik Krallık (%11,2) oldu.

Beş Afrika ülkesi dünyanın ilk ortak doğa için borç takasına hazırlanıyor.

Reuters'ın haberine göre Hint Okyanusu'nun mercan yoğun bölgelerinin korunması için en az 2 milyar dolar toplamayı amaçlıyor. Bu girişim bir ekosistemi paylaşan birden fazla ülkenin bir araya geldiği ilk doğa için borç takası olacak.

Türkiye'de nüfusun %92'sinden fazlası Dünya Sağlık Örgütü standartlarına göre kirli hava soluyor. Temiz Hava Hakkı Platformu (THHP) tarafından yayımlanan Kara Rapor 2024 hava kirliliği sonucu gerçekleşen ölümlerin önceki yıllara göre daha fazla olduğunu vurguluyor. Hakkari havası en kirli ve buna bağlı ölümlerin en yüksek olduğu il olurken, rapor temiz hava politikaları uygulansaydı Türkiye'de 68 bin 440 kişinin hayatını kaybetmesinin önüne geçilebileceğini belirtiyor. THHP İstanbul, Ankara ve İzmir'de PM10 ve PM2.5 ölçümlerinin düzenli ve yeterli olmadığını vurguluyor.

Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) 2024 Atılım Gündemi Raporu'nu yayımladı. Rapor çeşitli sektörlerde temiz teknolojileri ve sürdürülebilir uygulama hedeflerini izleyerek uluslararası eyleme ihtiyaç duyulan yerleri belirlemeyi amaçlıyor. Buna göre enerji sektörü emisyonlarının azaltılması gelişmekte olan ülkeler için zorluk olmaya devam ederken, bu ülkelerin sermaye maliyetinin düşürülmesi ve şebeke planlamasının daha iyi koordine edilmesi gerekiyor. Hidrojen teknolojilerinde de ilerlemeler kaydedilse de düşük karbonlu hidrojen talebi ve altyapısı için gerekli çaba gösterilmediği vurgulanıyor. IEA düşük emisyonlu çelik ve çimento üretimini artırmak için daha fazla çaba gerektiğini belirtirken, binalar ve karayolu taşımacılığı emisyonlarının azalması için özellikle gelişmekte olan pazarlarda finansal ve teknik yardımın geliştirilmesi gerektiğini öne çıkarıyor.

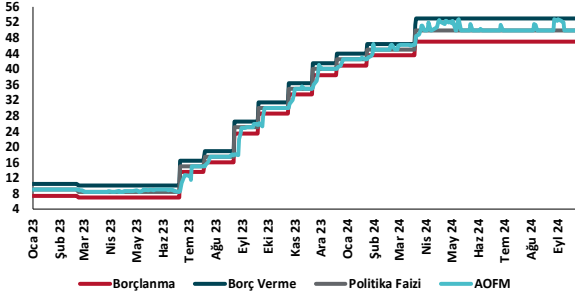
Kolombiya'nın fosil yakıt ihracat gelirlerinin yerini doldurmak için 40 milyar dolarlık bir yatırım planı duyurması bekleniyor. Kolombiya Çevre ve Sürdürülebilir Kalkınma Bakanı Susana Muhamad planı 2 Ekim'de açıklayacaklarını belirtirken, uluslararası finans kuruluşları ve gelişmiş ülkelere 10 milyar dolara yakın yatırım gelmesini bekliyor. Bu yatırımın doğa temelli iklim çözümlerine, temiz

Kalkınma Gündemi

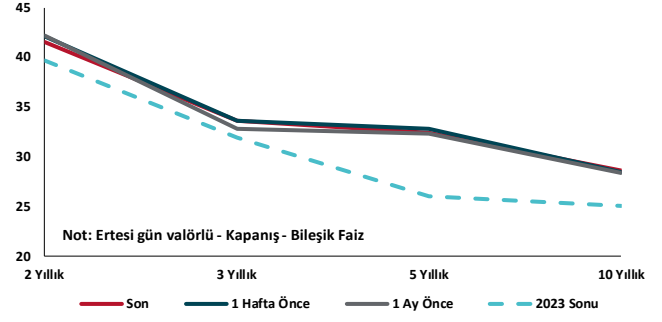


enerjiye, ulaşımın elektrifikasyonuna ve biyolojik çeşitliliğini koruyan projelere gideceğini vurguluyor. Bakan Muhamad paketin alıcı gelişmekte olan ülkeleri yoğun bürokrasi nedeniyle zorlayan Adil Enerji Geçiş Ortakları'nı (JETP) taklit edeceğini belirtirken, planda çok taraflı kalkınma bankalarının finans ve teknik uzmanlık açısından oynayacağı rol öne çıkıyor.

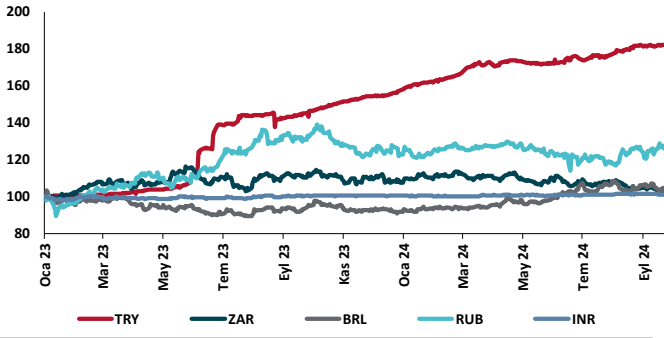
TCMB Faiz Koridoru



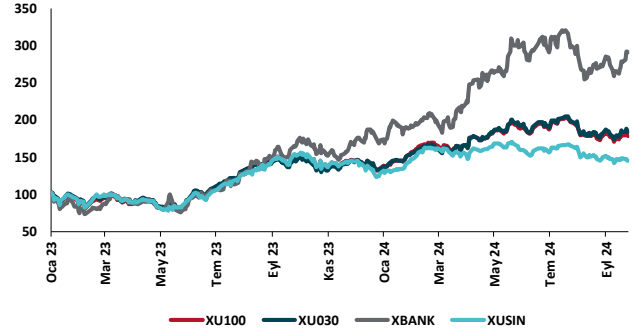
Hazine Tahvillerinde Getiri Eğrisi (%)



USD/GOÜ Para Birimleri (30/12/2022=100)



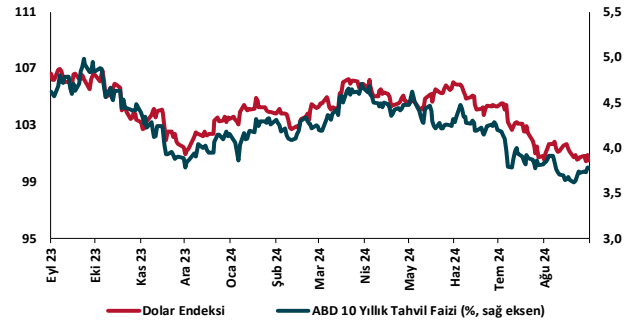
Ulusal Hisse Endeksleri (30/12/2022=100)



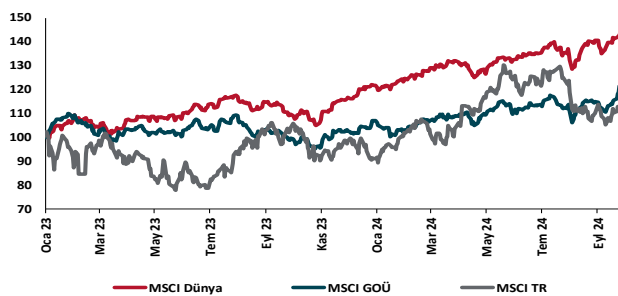
Türkiye'nin 5 Yıl Vadeli CDS Spreadi (baz puan)



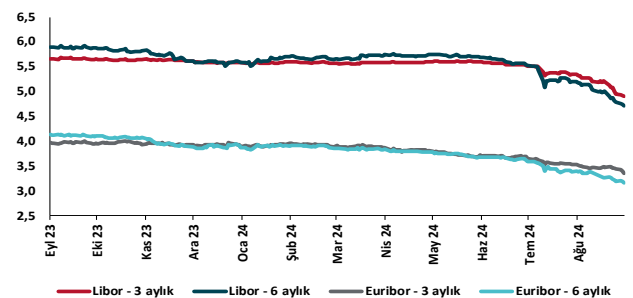
Dolar Endeksi ve 10 yıllık ABD Hazine Tahvil Faizi



MSCI Hisse Endeksleri (30/12/2022=100)



Küresel Gösterge Faizler (%)





Danışmanlık Hizmetleri

Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

Meclisi Mebusan Cad. No 81

Fındıklı İstanbul 34427, Türkiye

tel: (90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2024 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.